

STATSMINISTERENS INNLEGG I LAGTINGET 18. DESEMBER 1979
OM LOV OM INNTEKTSREGULERING

Ganske vesentlige deler av den diskusjonen vi har hatt om Regjeringens forslag til en midlertidig lov for regulering av inntekter, har gått på prinsipper om likeverd og rettferdighet. Jeg har et behov for å gi uttrykk for det syn at diskusjonen om likhet og rettferdighet i forhold til inntektspolitikken har perspektiver som går langt utover behandlingen av denne midlertidige loven. Det er prinsipper som har fulgt med i diskusjonene om lønns- og inntektsforhold i vårt land like fra den første lønnsavtale så dagens lys og fram til nå. Det har vært og det er fortsatt så at det er norsk fagbevegelse som gjennom hele sin historie har

- 2 -

slåss for prinsipper av denne type, og som fremdeles gjør det. Det er derfor i deler av denne debatten en undertone som jeg synes ikke hører hjemme verken i en historisk betraktning av spørsmålene om likhet og rettferdighet i lønns- og arbeidsvilkår eller i den aktuelle situasjon vi står overfor. Jeg tror til og med at disse spørsmålene fortsatt kommer til å stå i brennpunktet gjennom de inntektsoppgjør som vi nå går inn i, og de inntektsoppgjør som ligger i tiden foran oss, og jeg ser fram til at Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti da virkelig går på skansen når det vil stå om disse prinsippene i vår lønns- og inntektspolitikk, når det gjelder forhold i vårt arbeidsliv.

Jeg har tidligere om spørsmål som grenser inn på disse prinsippene, gitt uttrykk for at en i forhold til den midlertidige loven som vi nå diskuterer, vil forme forskriftene slik at verken medlemmer av organisasjonene eller de andre som blir regulert av loven, favoriseres eller diskrimineres. Jeg har lyst til å utdype dette synspunkt noe nærmere her i Lagtinget:

Tariff- og lønnsforhold og organisasjonsformene i vårt arbeidsliv er kompliserte og mangesidige, og de er langt mer sammensatt enn det som man kan få inntrykk av når man lytter til den debatten som nå pågår. Det er etter mitt beste skjønn disse forholdene som - gjerne velmenende for meg - er forfeilet fordi man overser hvor mangesidig og komplisert dette egentlig er. Det å forme lovregler i en dekkende form som skal ivareta slike prinsipper i ett

enkelt inntektsoppgjør, og det er det vi nå diskuterer, ja, det er ytterst vanskelig, om overhodet fullt ut mulig. Om ikke noe annet så har vel diskusjonen om det foreliggende lovforslaget avklart dette. Og særlig er dette vanskelig fordi loven og praktiseringen av den skal bygge på et tariffoppgjør en ennå ikke kjenner innholdet av.

For at Stortinget skal kunne gis anledning til å kontrollere hvordan Regjeringen vil praktisere loven, bl.a. i forhold til prinsippet om ikke-favorisering eller ikke-diskriminering, vil Regjeringen legge forskriftene som skal gjelde tariffperioden gjennom, fram i meldings form før de settes i verk. En vil da også ha noe vesentlig viktig og konkret i vurderingsgrunnlaget som vi i dag mangler, nemlig det inntektsoppgjøret loven og forskriftene

skal dekke. Utover dette vil Regjeringen på et egnet tidspunkt i 1981 legge fram for Stortinget en vurdering av gjennomføringen av inntektsoppgjøret og virkningen av loven. Her vil Stortinget få enda en mulighet til å prøve Regjeringens handlemåte på disse områdene. Dette burde innebære en tilstrekkelig garanti for at Regjeringen med utgangspunkt i den klart tidsbegrensede loven ikke har til hensikt å rokke ved legitime rettferdsprinsipper i vårt samfunn.

Likevel: Det hovedspørsmål vi til syvende og sist står overfor, er om man er innstilt på gjennom dette lovvedtaket å gi grunnlag for at den økonomiske politikk Regjeringen har lagt opp for kommende år - en politikk som tar sikte på å videreføre utviklingen med en lav prisstigning, ytterligere styrking av vår konkurransevne,

ytterligere balanse i norsk økonomi og en ytterligere styrking av grunnlaget for full sysselsetting - skal kunne føres videre. Det er nemlig det siste, full sysselsetting, som er og blir hovedmålet for Regjeringens økonomiske politikk. De største landsomfattende arbeidstakerorganisasjoner har vedtatt å føre lønnsforhandlingene på grunnlag av et kombinert samordnet oppgjør. Dette faller sammen med Regjeringens syn. Vedtakene er fattet også med utgangspunkt i Regjeringens forslag til midlertidig lønnsreguleringslov. Dersom loven blir endret slik de borgerlige partier foreslår, eller dersom loven skulle bli forkastet, er det skapt en ny situasjon. Vi vil da måtte regne med at inntektsoppgjørene ikke tar utgangspunkt i en kombinert, samordnet form. Dette vil lett kunne skape en situasjon hvor det blir

betydelig vanskeligere, kanskje umulig, for myndighetene å bidra til en mer moderat løsning for bedriftene og samtidig et akseptabelt resultat for lønnstakerne. Faren er overhengende for at dette i den nåværende situasjon kan svekke den økonomiske politikk som går ut på lav prisstigning, bedre balanse i vår utenriksøkonomi, styrket konkurranseevne og trygging av arbeidsplassene. En vil her på en alvorlig måte svekke et av fundamentene i Regjeringens økonomiske politikk for 1980. Som jeg sa i Odelstinget, kan Regjeringen vanskelig akseptere en situasjon hvor det på en vesentlig måte rokkes ved mulighetene for å gjennomføre Regjeringens politikk.